

BOSSE WINBERG,

SPOTNICKSCHEF, TOPPGITARRIST OCH STUDIOÄGARE:

– Sverige har drabbats av kanalspader

Göteborgaren Bo Winberg är som bekant både en suverän gitarrist och kapellmästare i legendariska The Spotnicks. Bandet som vid sidan om ABBA är världens mest välkända svenska popmusikanter. Men Spotnicks var förstås kändisar utomlands långt, långt innan någon ens hört talas om ABBA! Sedan länge har Bo Winberg även sysslat med skivinspelningar, både sina egna och andras. Han startade sin första studio redan mot slutet av 60-talet och driver idag Studio Gräsranan i Billdal alldeles utanför Göteborg.

Bosse Winberg är alltså en verklig studiovetan. Men han är inte speciellt tilltalad av det som hänt på studiofronten under 70-talet. Stockholmskollegan Peter Himmelstrand kom i Augustinumret av Showtime förra året med sin kritik mot studioutvecklingen. Nu är det Bosse Winbergs tur att ge sina synpunkter på bl.a. vad han anser vara "den stora kanalspadern!"

Varifrån kommer "kanalspadern" och "märkesraseriet" i studiosammanhang?

– Den måste ursprungligen komma från tillverkarna av apparaterna och så från bandfabrikanterna naturligtvis.

– Jag startade med två kanaler på 60-talet och har sedan successivt utökat utrustningen fram till min nuvarande 16-kanalsanläggning. Men nu har jag inte längre lust att ständigt investera i fler och fler kanaler. Man *behöver* inte ha 24 kanaler för att göra bra inspelningar. Ju fler kanaler man har ju besvärligare är det givetvis att mixa. Och dynamiken blir liksom ljudet bättre på 16-kanaler än på 24 eftersom man då spelar in på bredare spår och slipper gå omvägen över Dolby eller DBX. Nu har t.o.m. en del studios börjat lägga av både Dolby och DBX och kör med dubbel hastighet i stället på banden. Det gör att ett band som kostar c:a 525 kronor nu bara räcker en kvart. Men det eliminerar förstås bruset... och bandfabrikanterna myser väl av förtjusning.

Inga Voodoo-boxar!!

– Alla studios låter ju i det stora hela likadant, tycker Bosse Winberg.

– Ja, inte exakt naturligtvis. Dom har olika lyssning och så. Men alla mixerbord oberoende av fabrikat, liksom bandspelare, kan idag göra samma saker. Skillnaderna är oftast marginella. Det kan också vara så att vissa tekniker tycker bättre om att jobba med ett märke. Men till Studio Gräsranan ringer knattar och frågar om jag har MCI-bandspelare! När jag då talar om att jag inte har det utan kör med Lyrec, då undrar dom: – Vad är det för någonting?

– Jag gillar Lyrec. Den krånglar inte.

– Däremot har jag inga Voodoo-boxar som kan förvränga ljudet. I studion hos ABBA sitter det sådana i rader.

Skivdebut i plastfabrik!

Hur började Du själv med studioinspelningar?

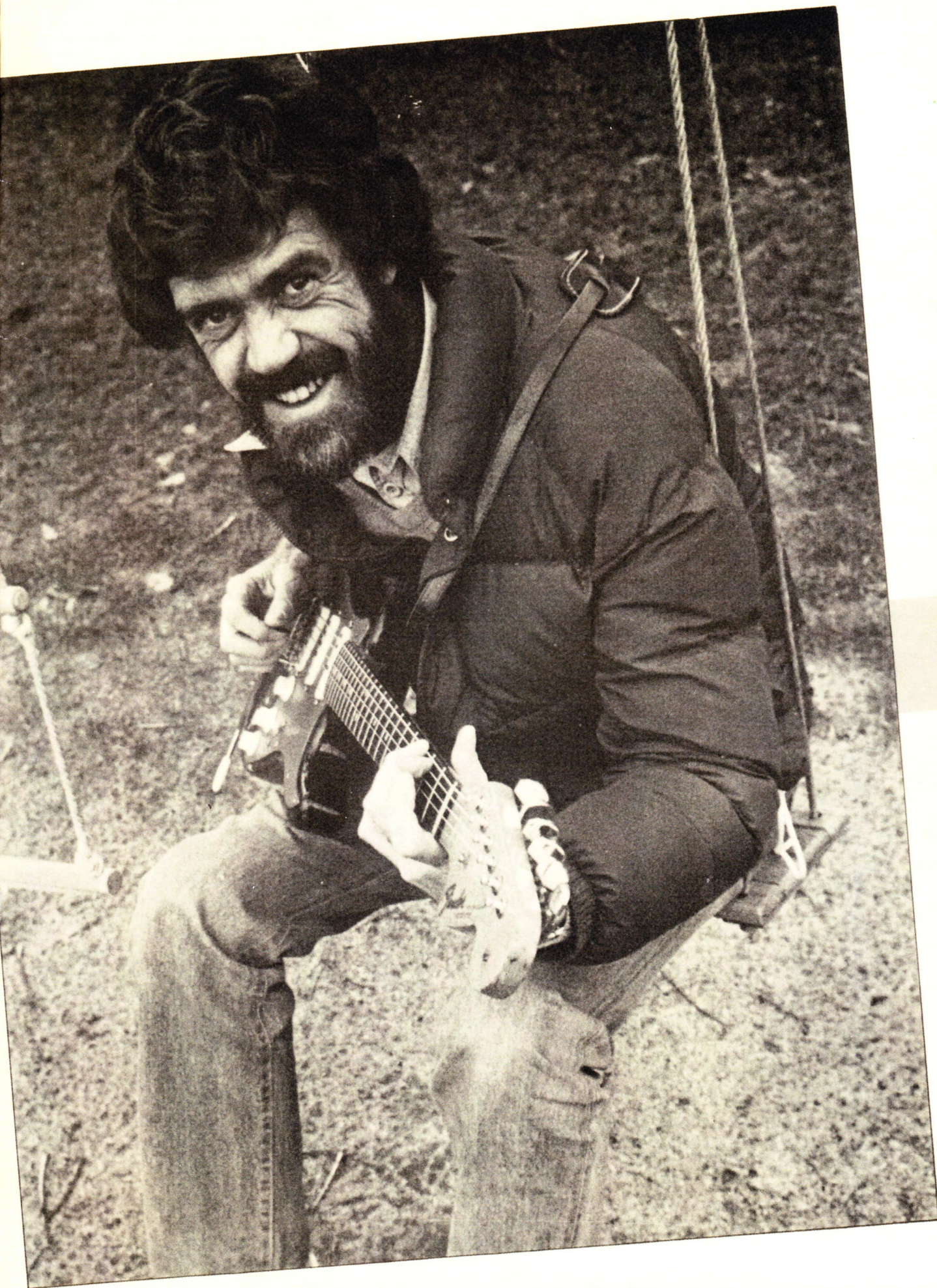
– Den första "studio" jag jobbade i var ingen riktig studio utan en gamla plastfabrik i Göteborg där jag och Spotnicks spelade in våra första plattor. Det var vår träningslokal också. Där gjorde vi våra tidigaste hits. Det är beviset på att genomsnittsskivköparen skiter i hur många kanaler en platta är inspelad på, bara den är bra producerad och låten är rätt. Ta t.ex. det här med ljudkvalité. Tänk bara på Gary U.S. Bonds klassiska "Quarter to Three". Den lät ju för jävligt. Men den hamnade på 1:a plats i USA. Det är väl sjukt!

– När fick Du din första riktiga studio?

– Det var den på Kopparslagargatan någon gång 1967 eller 1968. Då hade jag först två kanaler...

Några av världens bästa popinspelningar är ju också gjorda på två kanaler. Tänk bara på alla Phil Sectors dånande succéer. Eller på Beatles fantastiska Sgt. Peppers Lonely Hearts Club Band-album som gjordes på fyra kanaler!

– Just det. Man behöver absolut inte 24 kanaler eller mer för att göra bra plattor. Naturligtvis finns det tillfällen när man kan behöva många kanaler men att som många band idag gör utgå från att man *måste* ha 24 kanaler till förfogande för en demo- eller skivinspelning tycker jag är totalt vansinnigt.

Välj rätt typ av studio!

Du har legat lite lågt på studiosidan det senaste året. Vad är dina närmaste planer?

— Jag tänker försöka ta tillbaka min del av studiokakan. Den som skall spela in t.ex. en demotejp skall inte stirra sej blind på antalet kanaler i en studio utan åka dit och lyssna på produktioner som gjorts där. Att t.ex. spela in rock i en alltför stor studio är inte bra. Det blir ett tightare (= tätare) sound i en mindre lokal. Definitivt! Men skall man t.ex. spela in Lasse Samuelssons storband så klämmer man inte in dom i en mindre studio. Det blir för svettigt. Det finns jobb för alla seriöst jobbande studios tror jag. Dessutom tänker jag börja köra med två grejer. Dom flesta band har ju numera sin egen PA-kille. Dom kan ta honom med sej och låta honom ratta inspelningen. Dom kan hyra Studio Gräsranan utan tekniker. Men är det någonting dom behöver hjälp med så finns jag där till hands...

"Mystiska" studiogrepp!

Vad tycker Du om studiosituationen i stort i Sverige?

— Jag anser att det är ett ganska mystiskt sätt en del studios säljer sej på när man vet hur få inspelningstillfällen det finns. Vissa studios lockar ju med saker som inte har med studiohyran att göra. Skivkontrakt etc. Och skinnar stackars småband som inte vet vad det kostar...

Hur skall en bra studiotekniker vara? Skall han vara musiker?

— Naturligtvis är det en fördel om tekni-

kern varit i branschen och har hört mycket musik. Om han har jobbat med musik. Men jag har sett att man kan utbilda sej till tekniker i Göteborg. En kurs på någon vecka eller så... Jag har hållit på i 20 år med inspelningar nu men det tog 10 år innan det började låta riktigt bra...

— Det ringde ett gäng till mej och sa: — Vi har hört att du har en 8-kanalsstudio!?

— Nej, sa' jag. — Jag har 16 kanaler!

— Jaså, sa' gänget. — Men så många behöver vi inte. Vi är bara sju man förstår du...

Dyrbart för amatörerna!

Vad är det jobbigaste för en tekniker idag?

— Det är att många band kommer oförberedda och tjafsar och försöker repa i studion. T.ex. en kille kommer och prasslar med ett papper och skall sjunga en svensk text med feeling. Rutinerade sångare kan sjunga från pappret så det ändå låter som om orden kom från hjärtat. Men amatörerna står bara där och prasslar och lever tills jag säger ifrån att — det här går inte. Jag stoppar bandet och säger åt dom att åka hem och repa en vecka och lära sej texten utantill. Fundera på vad den handlar om. Man kan ju inte stå och sjunga om att "Jag saknar dej så..." och det låter som "Jag skall be att få ett kilo potatis..."

— Sedan är det ofta så att banden sjunger falskt men tror att det kan räddas genom att man lägger på eko.

— Fan vad det låter konstigt om kören, hör jag ofta.

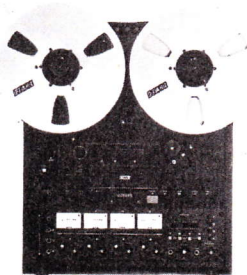
— Det lät ju bra när vi körde ut det. Men dom hör ju ingenting själva när dom står där och dönar på med sina flera tusen watt och skriker. Bara ett fåtal hör att det låter falskt!

— Det finns studios där man gnuggar händerna när ett sådant här gäng dyker upp och tänker: Det här kommer att ta lång tid. Det blir en bra affär. Men jag tycker det är taskigt om banden. Men det finns tillfällen när gäng packat ihop sina prylar här och åkt direkt till en annan studio i stället. Det är tacken för ett gott råd!

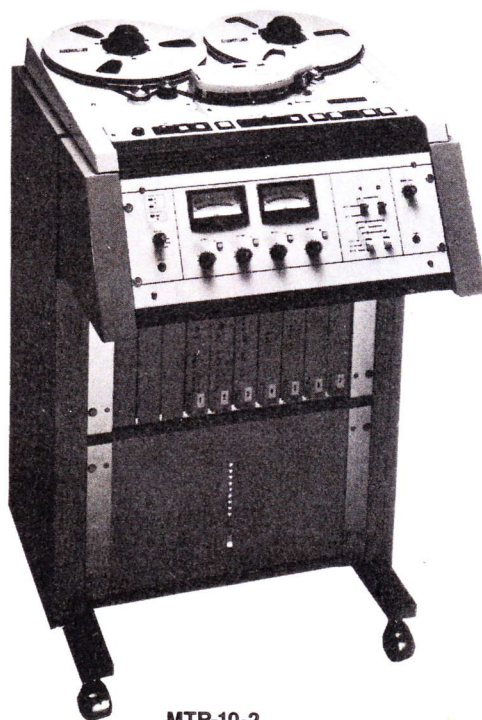
Text o Foto: HANS SIDÉN

OTARI

MX 5050 D
2 spår 1/4"
NU MED SAX!

MX 5050 — BQ II
4 kanaler 1/4"

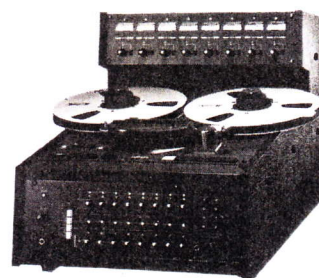
MTR-10-2
2 kanaler 1/4", 4 kanaler 1/2"

MTR-10

DEN NYA MASTERMASKINEN.

- Microprocessorstyrd tapetransport med PLL-DC-servo
- Elektroniskt balanserade in- och utgångar.
- Anpassad för sync. och SMPTE
- Omkopplingsbar NAB/IEC EQ
- Tre hastigheter, m.m.

Begär prospekt!

MX 5050 — MK III — 8
8 kanaler 1/2"

interSonics

— företaget för
professionellt ljud —

Box 42 133, 126 12 Stockholm
Tfn 08 - 744 58 50, Tlx 11136 insonic S